

Vergaderjaar 2014–2015

34 244

Logistiek en goederenvervoer

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2015

Hierbij ontvangt u, mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, de Monitor Logistiek en Goederenvervoer voor Nederland¹. Ik heb deze monitor laten opstellen om een cijfermatig overzicht te verkrijgen van de stand van zaken van logistiek in Nederland en de internationale positie van Nederland in de logistiek. Deze monitor is digitaal beschikbaar.

De monitor is een bundeling van statistieken van het Centraal Bureau Statistiek en verder onder meer het Kennisinstituut Mobiliteit, Havenbedrijf Rotterdam, Schiphol Group, de Wereldbank, de Maritieme Monitor en het Kadaster.

De monitor bevestigt het beeld dat goederenvervoer en logistiek essentiële activiteiten voor Nederland zijn. De logistieke functies zijn te vinden bij een breed scala aan bedrijven. Naast transportbedrijven (weg, spoor, maritiem, binnenvaart, shortsea en lucht), zijn dit ook logistieke dienstverleners, havenbedrijven, verladers, expediteurs, rederijen, douane, ketenregisseurs, brancheverenigingen, banken, ict-leveranciers, industrie, bouw, groot- en detailhandel. Deze leveren een substantiële bijdrage aan de Nederlandse economie. Totaal bedroeg de toegevoegde waarde van de logistieke functie in Nederland in 2012 53 miljard euro. Deze toegevoegde waarde is tussen 2010 en 2012 met 5% gegroeid.

Als de economie verder blijft aantrekken, zal dit naar verwachting een versnellingseffect hebben op de groei van de goederenstromen, met name die van het containervervoer (Tweede Maasvlakte). Deze groei willen we niet gepaard laten gaan met een evenredige belasting van ons mobiliteitssysteem en de (milieu)ruimte. Daarom is het ons beleid om de groei van het goederenvervoer niet alleen op te vangen met meer en betere infrastructuur, maar ook door een efficiëntere logistiek: meer bundeling van goederenstromen, hogere beladingsgraad van vrachtwagens, treinen en schepen, en het beter benutten van al deze

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

vervoersopties. Het doel is een betere logistiek, met relatief minder vrachtwagenkilometers en CO₂-uitstoot; hoogwaardige logistiek waarmee Nederland internationaal toonaangevend blijft.

Nederland is een topspeler met een sterk en modern logistiek systeem

De positie van Nederland is uniek in de wereld met twee mainports die het in Nederland gevestigde bedrijfsleven via een dicht netwerk verbinden met bestemmingen in de hele wereld, over zee, rivieren, weg, spoor, door buisleidingen en door de lucht. Nederland is daardoor uitgegroeid tot een internationaal knooppunt van zakelijk verkeer en goederenstromen en is daardoor als relatief klein land een belangrijke speler in de wereld-economie.

Zoals uit de monitor blijkt, wordt Nederland ook internationaal gezien als een topspeler voor logistiek. Nederland is gestegen van de vijfde naar de tweede plaats op de mondiale logistieke ranglijst van de Wereldbank. Ook in andere internationale logistieke ranglijsten scoort Nederland hoog. Niet voor niets dat logistiek één van de Topsectoren is in het bedrijfsleven-beleid van dit kabinet.

De logistieke functie in Nederland was in 2012 goed voor 9% (646.000 arbeidsplaatsen) van de totale werkgelegenheid, zo blijkt uit de monitor. In de periode 2010–2012 groeide deze werkgelegenheid in de logistieke activiteiten met 3,5% per jaar tegen 0,4% per jaar in geheel Nederland; de werkgelegenheid in de logistiek kende dus ook tijdens de economische crisis een sterke groei.

Uit de monitor blijkt ook dat er in 2013 in Nederland 1,7 miljard ton goederen werd vervoerd, waarbij de afgelopen jaren het gebruik van vooral binnenvaart is toegenomen. Het grote volume aan goederenstromen wordt dus steeds meer evenwichtig verdeeld over de verschillende modaliteiten.

Hierbij zien we een doorgaande stijging van de waarde van wederuitvoer in Nederland. Wederuitvoer betreft goederen die na import in Nederland behandeld worden (bijv. ompakken, assembleren, repareren) en vervolgens weer worden geëxporteerd. De waarde van de wederuitvoer is tussen 2003 en 2013 vrijwel verdubbeld, van een kleine 100 naar een kleine 200 miljard euro.

De kracht van de logistiek bepaalt voor een deel ook het succes van andere (economische) sectoren, van bijvoorbeeld tuinbouw, dienstverlening, de telecom- en energiesector. Daarmee vertegenwoordigt de hele logistieke functie een groot maatschappelijk belang. Daarom is het van belang dat Nederland goed blijft presteren op logistiek gebied.

Het gaat hierbij niet per se om het simpelweg meer vervoeren van goederen, maar om dit slim te doen, namelijk om de efficiëntie van het goederenvervoer te verhogen en duurzamer te transporteren en tegelijkertijd meer te verdienen met een hoogwaardig logistiek systeem: meer lading met minder kilometers, meer hoogwaardige dienstverlening, meer kostenbesparing.

Hiervoor is het onder meer nodig de huidige samenwerking in de Topsector Logistiek door te zetten en hierbij synergie te bewerkstelligen tussen private en publieke belangen.

Topsector logistiek: middelen voor vasthouden toppositie

De Topsector Logistiek focust op een blijvende Nederlandse toppositie in 2020 (1) in de afwikkeling van goederenstromen, (2) als ketenregisseur van (inter)nationale logistieke activiteiten, en (3) als land met een aantrekkelijk innovatie- en vestigingsklimaat voor het verladende en logistieke bedrijfsleven. Om deze ambitie waar te maken moet Nederland zich onder andere profileren op het gebied van de kennisintensieve logistiek: het bedenken, ontwikkelen, demonstreren en op grote schaal toepassen van nieuwe logistieke werkwijzen. Daarvoor heeft het Topteam Logistiek deze ambities vertaald naar een pakket samenhangende acties, zoals het Neutraal Logistiek Informatie Platform, Synchronodaal Transport en Cross Chain Control Towers. Ook wordt er ingezet op het terugdringen van regeldruk, voldoende en goed gekwalificeerde werknemers en de strategische acquisitie van bedrijven en goederenstromen.

Om deze activiteiten te ondersteunen conform de eerdere voornemens in het bedrijfslevenbeleid van het kabinet (zie de brief «Naar de top», Kamerstuk 32 637 nr. 1) hebben wij middelen vrijgemaakt. Eind 2014 hadden wij reeds 15 miljoen euro ter beschikking gesteld voor gemiddeld 50% cofinanciering van de activiteiten van het bedrijfsleven in de Topsector Logistiek die in 2015 starten. Recent hebben we hier voor de komende jaren 29,3 miljoen euro aan toegevoegd. In het kader van de ontwerpbegroting 2016 bezien we de aanvullende middelen op basis van de voortgang en het jaarplan 2016 van de Topsector Logistiek.

De Topsector Logistiek draait inmiddels op volle toeren, waarbij de meerwaarde zit in de samenwerking en daadwerkelijke betrokkenheid van alle partijen in de gouden driehoek van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. De toekomst van een sterke logistieke functie in Nederland die tevens bijdraagt aan onze bereikbaarheid, leefbaarheid en concurrentiekracht zien wij daarom met vertrouwen tegemoet.

De Minister van Infrastructuur en Milieu,
M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus